7. 8. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost za přeplatek na důchodu

Při výplatě důchodových dávek může dojít k situaci, že bude důchod vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než příjemci náleží. Právní odpovědnost v důchodovém pojištění je založena na principu subjektivním, což znamená, že za přeplatek na důchodové dávce nese odpovědnost pouze ten, kdo vznik tohoto přeplatku zavinil.

Při výplatě důchodových dávek může dojít k situaci, že bude důchod vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než příjemci náleží. Právní odpovědnost v důchodovém pojištění je založena na principu subjektivním, což znamená, že za přeplatek na důchodové dávce nese odpovědnost pouze ten, kdo vznik tohoto přeplatku zavinil. Odpovědnost za přeplatek tak může nést pouze příjemce důchodu nebo organizace, jíž se ve vztahu důchodového pojištění rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává jiné fyzické osoby nebo k níž jsou fyzické osoby ve vztahu, který zakládá účast na důchodovém pojištění (zákon č. 582/1991 Sb.).

Příjemce důchodu je odpovědný za neprávem vyplacenou důchodovou dávku nebo za dávku vyplacenou ve vyšší částce, než mu náležela, v případě, že nesplnil některou mu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel. V takovém případě, má plátce důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popřípadě náhradu nesprávně vyplacené částky. Předpoklady subjektivní odpovědnosti příjemce dávky tedy je existence protiprávního úkonu příjemce, vznik přeplatku na dávce důchodového pojištění, příčinná souvislost mezi protiprávním úkonem a vznikem přeplatku a zavinění. Pro vznik právní odpovědnosti příjemce postačí zavinění z nedbalosti.

Objektivní odpovědnost se projevuje v ustanovení § 118a odst. 2 zákona, podle něhož, byl-li občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu nebo byl-li vyplácen vdovský nebo vdovecký důchod, ač bylo uzavřeno nové manželství či zanikl-li nárok na sirotčí důchod z důvodu dosažení 26. Roku věku, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek důchodu, které mu nenáležely.
Organizace má odpovědnost za vznik přeplatku na dávce důchodového pojištění, jestliže nepodala hlášení nebo nepředložila záznam buď vůbec nebo stanoveným způsobem nebo včas anebo podané hlášení, předložený záznam nebo údaje potvrzené organizací byly nesprávné, a v důsledku toho byl důchod poskytnut neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležel. Potom je organizace povinna nahradit neprávem vyplacené částky.

Společná odpovědnost organizace a příjemce dávky vznikne v okamžiku, kdy organizace i příjemce důchodu způsobili, že důchod byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel. Odpovídají tedy orgánu sociálního zabezpečení za vrácení přeplatku na důchodu společně a nerozdílně. Organizace a příjemce důchodu se vzájemně vypořádají podle míry zavinění.

Nárok na vrácení, popřípadě náhradu částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká uplynutím tří let ode dne, kdy orgán sociálního zabezpečení tuto skutečnost zjistil, nejpozději však uplynutím deseti let ode dne výplaty dávky. Přeplatek důchodové dávky může být občanu na základě pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu sociálního zabezpečení o vrácení dávky

srážen z důchodu nebo ze mzdy, platu nebo jiného pracovního příjmu.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Zaměstnanecká karta jako nástroj pro zaměstnávání cizinců ze třetích zemí
- Transpoziční novela ZISIF – jaké změny přináší?
- Ban, omezení zpeněžení či zablokování účtu? Jaká máte práva vůči platformě? Ochrana streamerů a dalších tvůrců ve světle DSA
- Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích
- Interní prošetřování a subjektivní lhůta pro rozvázání pracovního poměru
- Povaha sjezdů
- Bez kontroly a bez sankcí? Daňové echo zaznělo už pošesté a mění přístup Finanční správy k daňovým chybám
- Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?
- Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek
- Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění
- 10 otázek pro … Petra Perniše